

ת"פ 60433/11/17 - אורן בן נעים נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 60433-11-17 מדינת ישראל נ' בן נעים
תיק חיצוני: 143678/2017

בפני	כב' סגן הנשיאה, שמעון שטיין
מבקש	אורן בן נעים
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המכיל ששה פרטי אישום, בעבירות של זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר - עבירה לפי סעיף 418 אמצע לחוק העונשין, התשל"ז 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), עבירה של שימוש במסמך מזויף - עבירה לפי סעיף 420 לחוק העונשין, עבירה של ניסיון קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין.
 2. כעולה מכתב האישום, במועדים שונים, פתח המבקש חשבונות בנק, בסניפי בנק שונים ברחבי הארץ. כמו כן, במועדים שונים, המחאות שהונפקו לגופים שונים ולא הגיעו ליעדן, הגיעו לידי המבקש, באופן שאינו ידוע למשיבה.
 3. לטענת המשיבה, המבקש זייף, בעצמו או על ידי אחר, את השיק, בכך ששורת המוטב המקורית נמחקה ובמקומה הודפסו שמו ומספר תעודת הזהות של המבקש.
- בחלק מהאישומים נמחק הסכום המקורי של השיק בספרות ובמילים, ובמקומם הודפס סכום אחר ובחלק אחר של האישומים שורת המוטב המודפסת נמחקה ובמקומה הודפסו שמו ומספר תעודת הזהות של המבקש.

4. יצוין, כי חלק מהמחאות כובדו וחלק לא, בין היתר בשל ביטול השיק ו/או חשד הבנקאי.
5. בדיון שהתקיים ביום 5.11.18, טען ב"כ המבקש לפגם ו/או פסול בכתב האישום; המבקש מודה כי פתח את חשבונית הבנק נשוא האישומים וכי בחשבונית אלה הופקדו המחאות מזויפות. ואולם, לטענתו, סעיפים 3-7 בפרטי האישום השונים, כוללים טענות חלופיות שהמשיבה טוענת מחוסר ידיעה ולמעשה המשיבה איננה יודעת כיצד הגיעה ההמחאה לידי המבקש ומי בדיוק זייף את השיק.
6. לטענת המבקש, פגם או פסול בכתב האישום נוגע לאופן ניסוח כתב האישום על פניו, הטענה אינה בודקת את הראיות שיש בתיק כי אם את חזונו של כתב האישום.
7. המשיבה אינה יודעת מי זייף את השיק ואינה יודעת מי הפקיד את השיק ולכן נוקטת לשון חלופית, לשון זו הינה פגם או פסול בכתב האישום שכן אין בידי המשיבה, כך בהתאם להצהרתה, כל מידע לגבי השאלה מי זייף את השיק ומי הפקידו בחשבון.
8. לטענת המבקש, תיקון כתב האישום, נדרש בנסיבות העניין שכן כל שיש בידי המשיבה הוא העובדה שהשיק זויף והשיק הופקד. עובדות אלה אינן במחלוקת, אלא שייחוס זיוף השיק למבקש וייחוס ההפקדה של השיק לנאשם, היא זו שיוצרת את העבירה, מקום שהמשיבה מצהירה שאינה יודעת עובדות אלה לאשורן, תוך שהיא משתמשת בחלופות עובדתיות שונות.
9. בנסיבות האמורות, סבור המבקש כי יש להורות על ביטול כתב האישום או תיקונו כך שירשם בכל אישום אך ש"השיק זויף" וה"שיק הופקד".
10. המשיבה טענה בתגובתה כי יש לדחות את טענות המבקש.
11. בכפירה המפורטת לכתב האישום הודה ב"כ הנאשם כי פתח את חשבונית הבנק השונים המצוינים באישומים השונים בכתבי האישום אך הוסיף וטען כי סעיפי העובדות המייחסים לנאשם את קבלת השקים, זיופם והפקדתם בחשבונית הנ"ל מהווים "טענות חלופיות (של המדינה) מתוך חוסר ידיעה". כמו כן נטען כי במקום שהמדינה מציינת כי נעשתה פעולה על ידי אחר - חובה על המדינה לציין מיהו האחר.
12. לטענת המשיבה, לאור הנסיבות עליהן אין מחלוקת, לפיהן המבקש הוא שפתח את חשבונית הבנק השונים, והעובדה שהשקים המזויפים הופקדו בחשבונו והוא היה אמור להיות הנהנה מהם - יוכח נסיבתית כי המעשים בוצעו על ידו או על ידי אחר עבורו. כאמור, זיוף השקים והפקדתם בחשבונו של המבקש מלמדים כי המעשים בוצעו לטובתו ולאינטרס הבלעדי של המבקש.

דין והכרעה:

13. **דין הבקשה להידחות.**

14. כלל הוא כי פרשת העובדות שבכתב האישום מתארת את סיפור המעשה של הפרשה נשוא האישום, תכלית תיאור העובדות הינה כפולה. ראשונה - ליתן לבית המשפט תמונה של הפרשה, תוך שימת דגש על חלקו של הנאשם. שניה - ליתן לנאשם תמונה של העובדות שהתביעה מתעתדת להוכיח ושמוכחן תבקש להרשיעו (י. קדמי "**על סדר הדין בפלילים**" חלק שני, כרך א', מהדורה מעודכנת, תשס"ט - 2009, עמ' 915).

15. סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982 (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**") שכותרתו תוכן כתב האישום, קובע בין היתר כי:

"[...] כתב אישום יכיל:

(1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש...

...

(4) **תיאור העובדות המהוות את העבירה בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם...**
(הדגשה שלי - ש.ש.)

16. ברע"פ 5978/04 פלוני נ' **מדינת ישראל**, פ"ד ס(4) 594 נקבע:

"[...] מאז שחוקק חוק סדר הדין הפלילי כתב האישום אינו מנוסח עוד בתמצות, אלא על דרך ההסבר והביאור. בעבר היה על התביעה אך 'להודיע' על סעיפי העבירות ו'לצרף' פירוט ה'נחוץ למסירת ידיעות מסתברות על טיב האשמה', ואילו כיום הדרישה בדין היא 'לתאר' את העובדות (סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]); בעבר בתשובה לאישום היה הנאשם מודה או כופר 'באשמה'... ואילו כיום - וכפי שעשה המבקש לפנינו - הוא מודה או כופר 'בעובדות'."

17. כאמור לעיל, כתב האישום מגדיר את מסגרת ההליך, את המסד העובדתי והוראות החיקוק והעדים.

18. מלשוננו של סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי עולה כי המחוקק היה ער לקשיים מסוג זה לפנייהם ניצבת התביעה בעת שהיא מנסחת כתבי אישום, בציינו כי המועדים והמקומות יובאו בכתב האישום "**במידה**

שאפשר לבררם". כן אוסיף כי אף מבחינה עובדתית דומיני שאין בטענתו של המבקש ממש. חדשות לבקרים מוגשים כתבי אישום במסגרתם טוענת המאשימה טענות כי העבירה בוצעה באמצעות "אחר", שזהותו אינה ידועה לתביעה במדויק. בענייננו, נראה כי כתב אישום, מפורט דיו על מנת לאפשר לנאשם - המבקש בענייננו, לנסות ולהפריך את המיוחס לו ואין לומר כי יכולתו של המבקש להתגונן קופחה ו/או כי אין באפשרותו ליתן מענה לכתב האישום ו/או כי נפל פגם או פסול בכתב האישום.

19. בע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועמ"ש, פ"ד א 5 (1949) קבע כב' השופט זמורה, כי: **"את פרשת העבירה ואת פרטי העבירה צריך לקרוא יחדיו כחלקים בלתי נפרדים זה מזה של כתב-ההאשמה"**.

20. בע"פ 88/58 קייזר נ' היועמ"ש, פ"ד יב 1628, 1634 (1958) נאמר לעניין זה:

"[...] המטרה העיקרית של גליון-אישום היא: מתן ידיעה ברורה לנאשם על ההאשמות בהן הואשם. מן הנמנע שהיועץ המשפטי יוכל בזמן המשפט להפתיע את הנאשם בהאשמות שלא הזכיר בגליון-האישום. על היועץ המשפטי לציין באופן מפורש ובפה מלא מהן פרטי ההאשמות בנוגע אליהן בדעתו להביא עדויות, ואין די ברמיזה בלבד. כל זה בא כדי לתת לנאשם אפשרות להכין את עדותו הנגדית. כלומר: מתוך קריאת גליון-האישום צריך להתברר לנאשם מה הן העובדות שבדעת היועץ המשפטי להוכיח נגדו."

21. עוד ובמספר לא מבוטל של פסקי דין, נקבע כי אין להמעיט בחשיבותן של העובדות המפורטות בכתב האישום, כאילו המסגרת החיצונית היא העיקר ואילו התוכן חסר חשיבות. מערכת העובדות מהווה הן את המקור והן את הסיבה לחקירה ובסיסיה הסיבה בגינה הוגש כתב האישום; בתחומה מנהל הנאשם את הגנתו והיא המשמשת את היסוד, עליו מתבסס בית המשפט לבנות את הכרעת הדין (ע"פ 534/84 אסתר אריה נ' מדינת ישראל, פ"ד מא (3) 561).

22. לאופן בו מנוסח כתב האישום ישנה השפעה מהותית על יכולת הנאשם להתגונן מפני האישומים נגדו (7150/06 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 26.6.08)).

23. עיון בהנחיות פרקליט מדינה, הנחיה 3.1 שכותרתה: "הכנה וניסוח כתבי אישום" מלמדת כי: **פירוט העובדות בכתב האישום נדרש כאמור, על מנת שיוצג בפני הנאשם ובפני בית המשפט המכלול העובדתי והנסיבתי המבסס את יסודות העבירה...כתב האישום יכלול רק עובדות שהתביעה יכולה להוכיח בבית המשפט בדרך ישירה או נסיבתית"**.

24. נראה כי המצב העובדתי העולה מכתב האישום הוא מצב של "חלל עלילתי", עניין זה נדון, פעמים רבות, בפסיקת בתי המשפט (במרבית המקרים בעבירות רצח). ואולם, סיטואציה שכזו יכולה לעלות מקום בו הראיות המונחות בפני בית המשפט הן ראיות נסיבתיות.

25. בע"פ 11541/05 פלוני נ' מ"י (21.08.2006) נקבע:

" [...] הרשעתו של המערער מושתתת, רובה ככולה, על ראיות נסיבתיות, שבחינתן והסקת המסקנות מהן נעשית על יסוד ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים. כלל נקוט בידינו כי משקלן של ראיות נסיבתיות אינו נופל מכוחן של ראיות ישירות, ובלבד שניתן יהיה להסיק מהן מסקנה הגיונית אחת ויחידה שאין בלתה, אשר בכוחה להוביל להרשעה. בתוך כך יש להבהיר כי ראיות נסיבתיות, אשר לכל אחת מהן כשלעצמה כוח "מחשיד" בלבד, עשויות להשתלב זו בזו עד כי לקיבוצן יהיה משקל ראיתי מפליל, אשר בכוחן לבסס הרשעה בדין ... בקובעו מהי המסקנה העולה מן הראיות הנסיבתיות, על בית-המשפט לבחון אם ניתן להסיק מהן מסקנה שאינה מפלילה, אשר תוביל לזיכוי של הנאשם. אם הנאשם מציע הסבר תמים, שאינו תיאורטי או מרוחק, אלא הסבר סביר המתיישב עם חפותו, לא יהיה די בראיות הנסיבתיות לשם הרשעתו."

26. בעניינו, לגרסת המשיבה, המסקנה המתבקשת מעובדות כתב האישום ומהראיות שבידיה, לפיהן המבקש הוא הבעלים של חשבון הבנק וכי בחשבונות אלה הופקדו השקים, גם אם באמצעות אחר, בשליטתו ועל דעתו, כדי לבסס כראיה נסיבתית כי המבקש ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

27. עניין זה כמובן יבחן רק לאחר שמיעת ראיות בתיק ועדויות הצדדים. במסגרתו יבחן בית המשפט האם במכלול הראיות הנסיבתיות יש כדי להוכיח את אשמתו של הנאשם מעל לכל ספק סביר.

28. בית המשפט יצרף את הראיות הנסיבתיות אלה לאלה ויקבע האם התמונה העולה מהן ברורה מספיק על מנת להרשיע את הנאשם.

29. בע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רבינוביץ (פורסם בנבו, 22.4.2010) נקבע:

" [...] בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל 'החידות' העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה 'יימצאו' ויונחו במקומן. די בכך שהמעין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל רכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטיה" (שם, בפסקה 50).

30. קל וחומר בשלב זה של ההליך בו אנו מצויים, בטרם נשמעו העדויות ובטרם הוגשו ראיות המאשימה.

סיכום של דבר:

31. טענתו המקדמית של הנאשם נדחת.

32. ייקבע לדיון במעמד הצדדים ליום 9.12.18 בשעה 08:30, במועד זה יקבע מועד לשמיעת ראיות.

33. עותק החלטתי יועבר אל הצדדים.

ניתנה היום, י"ג כסלו תשע"ט, 21 נובמבר 2018, בהעדר
הצדדים.